

POHJANMAAN TYÖVOIMA- JA
ELINKEINOKESKUS
KALATALOUSYKSIKKÖ

Maa- ja metsätalousministeriö
PL 30
00023 VALTIONEUVOSTO

LAUSUNTO (4 sivua)

19.5.2008 Dnro 1890/5739/2008

- lausuntopyyntönne 3.4.2008 MMM022:00/2008

KALASTUSLAIN KOKONAISUUDISTUS

Nykyisen kalastuslain soveltamisessa olleet ongelmat:

Laki ja asetus on paikoin vanhentunut, vaikeaselkoinen sekä sisältää tarpeettoman yksityiskohtaisia ja muun lainsäädännön kanssa päällekkäisiä säädöksiä.

Uudistettavan kalastuslain tavoite / tavoitteet:

Tulee pyrkiä selkeyteen ja kansantajuuteen. Lakia tarvitsevat ensisijaisesti kalastusoikeuksien haltijat ja kalastajat sekä toissijaisesti viranomaiset / tuomioistuimet. Päätösvaltaa voidaan siirtää nykyistä enemmän laista asetukseen, TE- keskuksille ja kalastusalueille. Vesialueiden pirstoutuneisuus haittaa varsinkin ammattimaista kalastusta ja lainsäädännöllä pitäisi tätä epäkohtaa lieventää. Kalastuslupakäytäntöä pitäisi pyrkiä yksinkertaistamaan kaikkien kalastajaryhmien osalta. Paikoin aloittavien ammattikalastajien on vaikea päästä yksityisille vesille ja valtion yleisvedelle pääsyä on myös estetty (KL 6§ 4 mom., 6 a § 3 mom. ja KA 8 a §).

Uudistettavan kalastuslain rakenne, asioiden ryhmittely:

Lyhyt puitelaki riittää, koska olosuhteet vaihtelevat maan eri osissa. Laista voidaan siirtää asioita asetuksen puolelle. Kalastajat pitää jakaa vapaa-ajankalastajiin ja ammattimaisiin kalastajiin. Kotitarve- ja virkistyskalastus joutaa pois. Kalastuskuntia koskevat asiat voidaan poistaa, koska kyseessä ovat yhteisäluelain mukaiset osakaskunnat.

Erillisselvitykset, joita lain uudistamiseksi tulisi tehdä:

Kalastuksenhoitomaksun poistamisen hyvät ja huonot puolet tulisi selvittää. Viime vuosina on ilmennyt huomattavaa maksuhaluttomuutta tämän veroluonteisen maksun suhteen ja osa jättää sen kokonaan maksamatta. Kalastuksenhoitomaksu saattaa vähentää varsinkin satunnaisten ja aloittavien kalastajien määrää. Toisaalta kertyneillä varoilla pyritään lisäämään kalastajien määrää ja valvomaan maksun suorittamista. Maksun hallinnointi aiheuttaa määräänsä nähden kohtuuttomat kulut ministeriölle, TE- keskuksille, kalastusalueille ja tuomioistuimille. Vapaaehtoiseen läänikohtaiseen viehekalastusmaksuun on oltu tyytyväisiä, koska se on vaihtoehto vesialueen omistajan luvalla.

Kalastusasetuksen 14 § 2. mom. 1. kohdan mukaisesti lohi- ja taimenrysiän solmuväli saa olla enintään n. 40 mm (silmäkoko 80 mm). Tämä solmuväli on liian tiheä vaellussiialle ja taimenelle. Tällaiset rysät pyydystävät

Pohjanmaan TE- keskus, kalatalousyksikkö, Hoviolkeudenpuistikko 19 A, PL 131, 65101 VAASA,
puh. 010 191450, telefax 0106028970

Työvoima- ja elinkeinokeskus

alamittaisia kaloja ja ne tarttuvat silmiin. Tämän asetuskohtan hyvät ja huonot puolet tulisi selvittää.

Muut asiat, joita lain uudistamisessa tulisi ottaa huomioon:

Ympäristönsuojelulainsäädäntö, vesipolitiikan puitedirektiivi, yhteisaluelaki, hallintolaki ja rikoslaki sekä kalatalouteen vaikuttavat viranomaiset mm. ympäristöhallinto, maataloushallinto ja metsäkeskukset tulisi huomioida uutta lainsäädäntöä tehtäessä.

Laki yleisestä kalastusoikeudesta (285/1982)

Kohdat 1 ja 2 saattavat olla paikoin ongelmallisia vesialueen omistajan kannalta, koska kuntia yhdistyy ja kalastajien oikeudet tätä kautta laajenevat. Vastaavasti vesialueen omistajien oikeudet heikkenevät. Pyydysmääriä ei ole rajoitettu ja oikeutta voivat luultavasti käyttää useat ammattimaiset kalastajat samanaikaisesti.

Kalastuslaki 1 luku

- 1 § tulisi muotoilla uudestaan painottamalla kalojen, rapujen sekä nahkiaisen luontaista elinkiertoa ja elinolosuhteita sekä kalakantojen hoitoa paikallisin voimin mm. valikoivalla kalastuksella. Tulostavasta ja ympäristön huomioimista pitää korostaa.
- 2 § 2 mom. ja 3 § 1. mom. on tarpeeton.

2 luku

- 6 § 1 mom. vapaa-ajankalastusoikeus tulisi taata kaikille Suomessa vakinaisesti asuville. Lisäyksenä sopisi tähän samaan yhteyteen järvien yleisvesien kalastus. Asetukseen tarvitaan määrittely sallituista pyydyksistä.
- 6 a § asetukseen ja 6 a § 3 mom. aloittavaa kalastusta rajoittava kohta pitäisi uusia.
- 7 § voitaisiin liittää 6 §:ään, jolloin kaikki yleisvesioikeudet olisivat yhdessä.
- 8 § 1. mom. painoviehe ja syväääjä on tarpeeton.
- 8 § 2 – 4 mom. ja 9 § tulisi yhdistää ja uusia.
- 10 § 2-3 mom., 12 §, 13 §, 14 § on tarpeeton.
- 14 a – 14 b § asetukseen tai muualle

3 luku

- 15 § ja 17 – 17a § on tarpeeton.
- 18 § kuuluu yhteisaluelakiin.

4 luku

- 21 § on tarpeeton.

5 luku

- 24 § kalaväylästä pois ehdoton "syvin 1/3"- osa ja tilalle väljempi määrittely. Lisäksi pitäisi huomioida yleinen ja koko jokivarren kalastajien etu. Kalaväylä pitäisi merkitä vesialueen kiinteistörekisteriotteeseen rasitteena.
- 25 § 2 ja 3 mom. on tarpeeton.
- 27 § vesilakiin
- 28 § on tarpeeton.

6 luku

- 29 § ja 30 § yhteen sekä lisäyksenä ryöstöpilkinnän ja rokastuksen kielto
- 31 §, 32 §, 34 § ja 35 § yhteen ja selkeäksi
- 37 § ja 38 § yhteen
- 39 § selkiytettävä ja huomioitava, että perustuslain (10 §) ja rikoslain (24 luvun 1 § ja 3 a §) mukaan piha- ja tonttialueet nauttivat yksityisyyden suojaa. Luvatonta kulkijaa tai asukkaita esim. melulla häiritseviä voidaan rangaista kotirauhan rikkomisesta. Maastoliikennelaki kieltää moottorikäyttöisten kulkuvälineiden esim. lumikelkkojen ja mopojen käytön tai autojen pysäköinnin toisen maalla. Maininta kiinteästä pyydyksestä voidaan korvata rysällä.
- 40 – 42 § on tarpeeton.

7 luku ja 8 luku

- Molemmat luvut ovat tarpeettomia. Rauhoituspiirejä ei tarvita, koska MMM, kalastusalue tai esim. vesialueen omistaja voi muutoinkin säädellä kalastusta riittävästi. Kalastuskunta-asiat ovat jo yhteisaluelaisissa, jonne pitää siirtää em. KL 18 §. Pyydysyksiköinnin pakkoa ei tarvita.

9 luku

Kalastusalue toimintaan kuten esim. hallitukseen tulisi nykyistä paremmin saada mukaan kaikki kalastajaryhmät. Paikoin on ilmennyt vapaa – ajankalastajajärjestöjen "syrjimistä".

- 68 § 3 mom. , 69 § 1-2 mom. , 75 a § on tarpeeton.

10 luku tulee uusia ja ns. yleinen kalatalousetu pitäisi huomioida.

11 luvun kalastuksenhoitomaksun poistamisen hyvät ja huonot puolet tulisi selvittää.

12 luku, 13. luku ja 14 luku

Luvut on uusittava kokonaisuudessa ja huomioitava muu lainsäädäntö (EU, rikoslaki ym.). Valvonnassa viranomaisten, valantehneiden valvojien ja kalastusoikeuksien haltijoiden velvollisuudet ja oikeudet tulee selvittää. Epäkohtana on mm. valantehneiden valvojien koulutus, toimivaltuudet ja valan voimassaoloaika. Asianomistaja - asia ja yleisen syytteen alainen asia tulee myös selvittää.

- 102 § 2 mom. lunastusmaksu on kyseenalainen ja tarpeeton.

- 105 – 106 § on tarpeeton, koska asiat voidaan hoitaa muulla lainsäädännöllä.

15 luku

- 115 § 1 mom. lisäyksenä yleisvesialue, 2 mom tarpeeton (kalastuksenhoitomaksun voi maksaa myös talousvyöhykkeen kalastaja)
- 117 §, 118 § 2 mom., 120 §, 122 § , 124 § tarpeettomia ja päällekkäisiä muun lainsäädännön kanssa
- 119 § kirjolohi pitäisi poistaa, koska se ei lisääny luontaisesti.
- 121 § pitäisi lisätä nahkiainen. Luvan määräaikaisuus on epäselvä. Vesialue voisi koskea vain luonnonvesialueita.

16 luku

- 131 - 136 § on tarpeeton.

Kalastusasetus 1 luku

- 1 § Kalastajat pitää jakaa vapaa-ajankalastajiin ja ammattimaisiin kalastajiin.
- 2 § Suomessa (KL 6 §) ja kylässä (KL 9 §) asuva pitää selkeyttää.
- 8 a § yhdessä KL 6 a § 3 mom. kanssa rajoittaa liikaa aloittavien kalastajien oikeuksia valtion yleisvedellä

2 luku

- 5 § 2 mom. on tarpeeton. Tarkennos tehtävä suoraan 39 §:ään.
- 6 § pohja- ja pintaverkon määrittely (3 m) on tarpeeton ja epäselvä.
- 12 § on tarpeeton ja sisällytettävä KL 29 – 30 §:iin.
- 14 § 2. mom. 1. kohdan mukaisesti lohi- ja taimenrysién solmuväli saa olla enintään n. 40 mm (silmäkoko 80 mm). Tämä on liian tiheä vaellussialle ja taimenelle. Tällaiset rysät pyydystävät alamittaisia kaloja ja ne tarttuvat silmiin. Ongelmaa on pyritty ratkaisemaan Pohjanmaan TE- keskuksen rahoittamalla 19.12.2005 dnro 6036/3516/2004) vuonna 2008 päättyvällä ns. pakoikkunahankkeella. Asetus lähtee ilmeisesti siitä käsityksestä, että vain isojen lohien tarttuminen yli 40 mm hapaisiin olisi haitallista. Samalla asetusta sivuuttaa ongelmallisen alamittaisten lohien, taimenien sekä pienten siikojen jäämisen / tarttumisen alle 40 mm pyydyksiin. Kalojen tarttumiseen vaikuttavat kalan koko, langan paksuus, materiaali, hapaan tiukkuus sekä silmien asento ja muoto.
- 15 § solmuväli on esim. verkkokauppioiden ainoa mitta ja se tulisi kirjata (etäisyys solmun keskeltä seuraavan solmun keskelle) tekstiin.
- 17 § nahkiaisen pyynnin alkamista voisi siirtää syyskuun alkuun lajin vähenemisen vuoksi.

4 luku

- Voidaa siirtää selkeyden vuoksi kalastuslain 9. kalastusalueita koskevaan lukuun.

5 luku

- Osittain tarpeeton ja liitettävä mm. metsähallintoa koskevaan säädäntöön.

6 luku tulee uusia kuten KL 13 – 14 luku.

7 luku

Tarpeeton lähes kaikilta osin (esim. 56 § on päällekkäinen hallintolain kanssa). Kalastuskieltoa, kalaväylää, yms. koskevat asiat tulee selvyyden vuoksi olla yhdessä paikassa (KL 11 § ja 24 §).

Kalatalousjohtaja

Minna Uusimäki

Piirikalastusmestari

Pekka Heikkilä